

Kissa toksoplasmatartuntojen syntipukki?

Raaka liha tavallisin syy toksoplasmatartuntaan

Hiljattain Journal of Clinical Psychiatryssä julkaistu amerikkalainen toksoplasmatartuntoja käsittelevä tutkimus on saanut huomiota suomalaisessa mediassa viime aikoina. Tiede-lehden (Tiede 24.3.2016) ja Helsingin Sanomien (HS Tiede 24.3.2016) artikkelit on otsikoitu suorastaan sensaatiohakuisesti: ”Ihmisen raivonpuuskat voivat liittyä kissalta saatuun loiseen”.

Suomessa on tehty ansiokas tutkimus toksoplasmoosista (Jokelainen et al 2012), jonka avulla saatiin uutta tietoa sekä toksoplasmalaisen yleisyydestä suomalaisissa kissoissa että tartuntaan vaikuttavista tekijöistä. Tutkimuksen mukaan 48,4 prosentilla tutkituista 490 suomalaisesta kissasta todettiin vasta-aineita toksoplasmoosista vastaan. Tämä tarkoittaa sitä, että ne ovat jossain vaiheessa elämäänsä saaneet tartunnan ja todennäköisesti levittäneet ulostaessaan loisen ookystamuotoja ympäristöönsä. Tämä vaihe kestää 1–3 viikkoa. Tartunnan jälkeen kissalle muodostuu immuniteetti, eikä se eritä näitä ookystia enää uudelleen elämänsä aikana, jolloin se ei voi enää myöskään tartuttaa toksoplasmoosista ihmiseen.

Huonosti kypsennetty liha tavallisin lähde ihmisen toksoplasmatartuntaan

Ihminen saa toksoplasmatartunnan tavallisesti syötyään huonosti kypsennettyä lihaa (mm. sika, lammas, peura, jänis). Muita tartuntareittejä ovat puutarhatyöt ja kissan ulosteiden käsittely, jolloin tartunta saadaan ookystien joutuessa ihmisen ruuansulatuskanavaan huonon hygienian, kuten puutteellisen, käsien pesun vuoksi. On erittäin epätodennäköistä, että ihminen voisi saada tartunnan kissaa silittämällä tai muuten käsittelemällä, koska ookystia ei ole tutkimuksissa pystytty löytämään kissan turkista.

Miten toksoplasman leviämistä voi ehkäistä?

Kissalle ja ihmiselle tarjottava raaka liha pitää joko pakastaa vähintään 3 vuorokauden ajan tai kypsentää yli 67 -asteiseksi toksoplasmatartunnan ehkäisemiseksi.

Kissan jätökset siivotaan pois hiekkalaatikosta päivittäin, jolloin tartuntoja aiheuttavien loismuotojen määrä vähenee. Myös kissan hiekka-astian säännöllinen peseminen lähes kiehuvalle vedelle tappaa loiset. Raskaana olevien tai jostain syystä heikon immuunipuolustuksen omaavien henkilöiden (esim. elinsiirtopotilaiden) kannattaa välttää kissanhiekkalaatikoiden tyhjentämistä. Laatikko kannattaa suojakäsineet kädessä, ja kädet pestään hyvin laatikon puhdistuksen jälkeen. Samat varotoimet pätevät myös puutarhatöihin, koska ookystia voi saada käsiinsä multaa ja maaperää käsiteltäessä.

Terveellä kissalla tai ihmisellä toksoplasmatartunta on usein oireeton. Mahdolliset oireet muistuttavat nuhakuumeen oireita. Vastuullisella kissanpidolla ja järkeillä varotoimilla pystytään vähentämään loisen tartuttavaa muotoa ympäristössä ja siten myös tartuntojen määrää.

Suomen Kissaliitto kannustaa jäsenistöään vastuulliseen kissanpitoon, johon kuuluu myös kissan ulkoilu valvottuna, mikä vähentää kissan ja sitä kautta myös ihmisen tartuntariskiä. Valvottuna kissa ei pääse

saalistamaan jyrsijöitä ja lintuja, tekemään tarpeitaan kukkapenkkeihin, kasvimaihin tai lasten hiekkalaatikoihin, mistä seuraa toksoplasmaloiden ookystamuotojen määrän väheneminen ihmisen ympäristössä ja edelleen tartuntariskin pieneneminen.

Lähde:

Pikka Jokelainen, Outi Simola, Elina Rantanen, Anu Näreaho, Hannes Lohi, Antti Sukura. 2012. *Feline toxoplasmosis in Finland: cross-sectional epidemiological study and case series study*. *J VET Diagn Invest* 2012 24: 1115.

Lisätietoja

Tanja Salo

Suomen Kissaliitto ry

tanja.salo@kissaliitto.fi

puhelin 044 712 6981

www.kissaliitto.fi

Suomen Kissaliitto lukuina

Suomen Kissaliitto on perustettu vuonna 1975. Sillä on 13 jäsenyhdistystä, ja se edustaa yli 7 000:ta suomalaista kissaharrastajaa. Rotukissoja on rekisteröity Suomessa kautta aikain yli 90 000 ja kasvattajanimiä myönnetty yli 5 000. Vuosittain Suomessa järjestetään yli 40 kansainvälistä Suomen Kissaliiton alaista kissanäyttelyä, joiden osallistujamäärä hipoo 20 000:ta kissaa. Hyväksytyjä rotuja on 43. Suomen Kissaliitto on jäsenenä kansainvälisessä kissaliitossa FIFéssä (Fédération Internationale Féline), joka toimii 41 maassa.